

Özel Sayı Editörü'nden

Değerli meslektaşlarım,

Epilepsi en sık kronik beyin hastalıklarından biri olmakla beraber, nöbetlerin oluşum mekanizmaları ile ilgili bilgilerimiz oldukça sınırlıdır. Son yıllarda özellikle tedaviye dirençli epilepsi olgularının altında otoimmün hastalık mekanizmalarının rol oynuyor olabileceğine dair bilgiler ortaya çıkmaya başlamıştır. Ayrıca otoimmün hastalığı olan olgularda epilepsi sıklığının yüksek olduğu bilinmektedir. Otoimmün epilepsi olarak adlandırılan, serum veya beyin-omurilik sıvısında anti-nöronal antikorların saptandığı ve immünoterapiye yanıt veren bir epilepsi grubunun varlığı da gün geçtikçe kabul edilmeye başlanmıştır. Bu olgularda sıklıkla antiepileptik tedaviye yanıtızsızlık, beyin-omurilik sıvısında protein, hücre artışı ve oligoklonal band varlığı, kranyal görüntüleme incelemelerinde medial temporal loblarda sinyal değişikliği ve özgeçmiş ve aile hikayesinde otoimmün hastalık özellikleri saptanmaktadır. Epileptik nöbetler otoimmün limbik ensefalitin ve paraneoplastik hastalıkların seyrinde ortaya çıkabilmektedir. Ayrıca yaygın bir ensefalopatinin sendromik bulgularının olmadığı ve nöbetlerin tek veya ağırlıklı klinik bulgu olarak ortaya çıktığı otoimmün ensefalit olguları da bildirilmiştir.

Otoimmün ensefalit ve epilepsi, nöronların sitoplazma, nukleus ve membran proteinlerine karşı gelişmiş antikorlarla ilişkilendirilmiştir. Bu antikorlar epilepsinin altında yatıyor olabilecek bir tümörün habercisi ve özellikle atipik olgularda tanı ve tedavi konusunda yol gösterici olabilirler. Ancak otoimmün ensefalit veya epilepsi tanısı için bu antikorların saptanmasına gerek yoktur. Steroid ve intravenöz immünglobulin tedavi denemelerine yanıtılık otoimmün epilepsi tanısının konulması için yeterli olabilir.

Özellikle yeni başlangıçlı olgularda otoimmün epilepsinin tanısının erken dönemde konulması, nöron kaybının önlenmesi ve özürülük gelişiminin engellenmesi için gereklidir. Atipik klinik bulgularla ortaya çıkabilen, farklı infeksiyöz, metabolik ve dejeneratif nörolojik hastalıkları taklit edebilen otoimmün epilepsiler ile ilgili klinisyen farkındalığının artması bu sebeple önemlidir.

Otoimmün epilepsilerin tanınması ve patojenik mekanizmalarının aydınlatılması geniş klinik ve elektrofizyoloji bilgisi olan epileptologlar ile immünoloji üzerine yoğunlaşmış temel bilimcilerin ortak çalışmaları sayesinde gerçekleşmiştir. Büyük bir şans eseri olarak ülkemizde de klinisyen epileptologlar ve araştırmacılar arasındaki bu işbirliği sağlanmış, farklı kurumlarda çalışan ama sürekli dirsek teması içinde olan bilim insanları sayesinde literatüre bu yeni filizlenmekte olan bilim dalı ile ilgili önemli özgün katkılarda bulunulmuş ve yeni otoimmün epilepsi sendromları tanımlanmıştır.

Bu özel sayıda, işte bu klinisyen/araştırmacı ekibinin katkılarıyla hazırlanan makalelerde, otoimmün epilepsi sendromlarının klinik bulguları, fizyopatolojileri, tedavi özellikleri ve taniya yardımcı olabilecek hastalığa özgü anti-nöronal antikorlar konusunda bilgi verilecektir. Bu ortak çabanın, ağır bir klinik seyir gösterebilen ve bazen ölümlü sonuçlanabilen ama uygun immünoterapi yöntemleriyle tedavi edilebilen otoimmün epilepsi sendromlarının tanınması konusunda yararlı olacağını umuyoruz.

Erdem Tüzün

Epilepsi Dergisi Özel Sayı Editörü